32000D0368

DECYZJA KOMISJI

z dnia 19 maja 2000 r.

zawierająca sprostowanie dyrektywy 98/98/WE dostosowującej po raz dwudziesty piąty do postępu technicznego dyrektywę Rady 67/548/EWG w sprawie zbliżania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych

(notyfikowana jako dokument nr C(2000) 1333)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2000/368/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych [1], ostatnio zmienioną dyrektywą 1999/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady [2], w szczególności jej art. 28,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Załącznik VI do dyrektywy 67/548/EWG zawiera wytyczne klasyfikacji i etykietowania substancji i preparatów niebezpiecznych. Załącznik VI był ostatnio zmieniony załącznikiem 4 do dyrektywy 98/98/WE [3]. Podpunkty 3.2.3, 3.2.8, 6.2 i pkt 8 załącznika 4 do dyrektywy 98/98/WE są niekompletne. W konsekwencji niezbędne jest skorygowanie załącznika 4 do dyrektywy 98/98/WE.

(2) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Dostosowania do Postępu Technicznego Dyrektyw w sprawie Usunięcia Barier Technicznych w Handlu Substancjami i Preparatami Niebezpiecznymi,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Załącznik 4 do dyrektywy 98/98/WE zastępuje się Załącznikiem do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 maja 2000 r.

W imieniu Komisji

Margot WALLSTRÖM

Członek Komisji

---

[1] Dz.U. 196 z 16.8.1967, str. 1.
[2] Dz.U. L 199 z 30.7.1999, str. 57.
[3] Dz.U. L 355 z 30.12.1998, str. 1.

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK 4

1.6. W przypadku substancji wymagane dane dla klasyfikacji i etykietowania można uzyskać:

a) w odniesieniu do substancji, dla których wymagana jest informacja określona w załączniku VII, większość danych koniecznych do klasyfikacji i etykietowania pojawia się w zestawie podstawowym. Niniejsza klasyfikacja i etykietowanie muszą być zrewidowane, w razie potrzeby, jeśli dostępne są dalsze informacje (załącznik VIII);

b) w odniesieniu do innych substancji (na przykład tych określonych w sekcji 1.5) wymagane dane dla klasyfikacji i oznakowania mogą być, w razie potrzeby, uzyskane z kilku różnych źródeł, na przykład z wyników poprzednich badań, informacji wymaganych przez międzynarodowe reguły dotyczące transportu substancji niebezpiecznych, informacji uzyskanych ze związanych prac i literatury lub informacji wynikających z praktycznego doświadczenia. Wyniki z działania upoważnionych struktur i orzeczenia ekspertów mogą być, w miarę potrzeb, także brane pod uwagę.

W przypadku preparatów wymagane dane dla klasyfikacji i etykietowania można uzyskać:

a) jeśli dotyczą danych fizykochemicznych, przez zastosowanie metod określonych w załączniku V. W przypadku preparatów gazowych stosuje się metodę obliczeniową dla określenia palnych i utleniających własności (patrz rozdział 9);

b) jeśli dotyczą danych o skutkach dla zdrowia:

— przez zastosowanie metod określonych w załączniku V i/lub zastosowanie konwencjonalnej metody określonej w art. 3 ust. 5 lit. a)–i) dyrektywy 88/379/EWG, lub w przypadku R 65, przez zastosowanie zasad na podstawie ppkt 3.2.3,

— jednakże jeśli to dotyczy oceny właściwości rakotwórczych, mutagennych i rozrodczych, przez zastosowanie konwencjonalnej metody określonej w art. 3 ust. 5 lit. j)–q) dyrektywy 88/379/EWG.

Uwaga dotycząca wykonywania badań na zwierzętach

Wykonywanie badań na zwierzętach dla uzyskania danych doświadczalnych jest prowadzone z zastrzeżeniem przepisów dyrektywy 86/609/EWG dotyczącej ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych.

1.7.2. *Zastosowanie kryteriów wytycznych dla substancji*

Kryteria wytyczne określone w niniejszym Załączniku są stosowane bezpośrednio, gdy przedmiotowe dane uzyskano z metod badawczych porównywalnych z opisanymi w załączniku V. W innych przypadkach dostępne dane muszą być ocenione przez porównanie zastosowanych metod badawczych ze wskazanymi w załączniku V i zasadami określonymi w niniejszym załączniku dla oznaczenia właściwej klasyfikacji i etykietowania.

W niektórych przypadkach zachodzą wątpliwości w stosowaniu odpowiednich kryteriów, szczególnie w przypadku gdy wymagają orzeczenia eksperta. W takich przypadkach producent, dystrybutor lub importer muszą tymczasowo sklasyfikować i etykietować substancję na podstawie oceny dowodów przez kompetentną osobę.

Bez uszczerbku dla przepisów art. 6 w przypadku, gdy powyższa procedura została zachowana i rozważane są możliwe niezgodności, wtedy składany jest wniosek o umieszczenie zapisu w tymczasowej klasyfikacji w załączniku I. Wniosek powinien być złożony do jednego z Państw Członkowskich i powinny mu towarzyszyć właściwe dane naukowe (patrz także ppkt 4.1).

Podobna procedura stosowana jest po uzyskaniu informacji dającej podstawy do rozważenia odpowiedniości zapisu istniejącego w załączniku I.

2.2.2.1. Uwagi dotyczące nadtlenków

W przypadku właściwości wybuchowych nadtlenek organiczny lub jego preparat w postaci, w której jest wprowadzony do obrotu, klasyfikowany jest zgodnie z kryteriami określonymi w ppkt 2.2.1, na podstawie badań przeprowadzonych zgodnie z metodami przedstawionymi w załączniku V.

W przypadku właściwości utleniających metody przedstawione w załączniku V nie mogą być zastosowane do organicznych nadtlenków.

W przypadku substancji organiczne nadtlenki niesklasyfikowane jako wybuchowe są klasyfikowane jako niebezpieczne na podstawie ich struktury (na przykład R-O-O-H; R_1 — O-O-R_2).

Preparaty dotychczas niesklasyfikowane jako wybuchowe muszą być sklasyfikowane przy użyciu metody obliczeniowej opartej na procentowej zawartości aktywnego tlenu przedstawionej w ppkt 9.5.

Każdy nadtlenek organiczny lub jego preparat niesklasyfikowany jako wybuchowy jest klasyfikowany jako utleniający, jeżeli nadtlenek lub jego preparat zawiera:

— więcej niż 5 % nadtlenku organicznego, lub

— więcej niż 0,5 % dostępnego tlenu z nadtlenków organicznych i więcej niż 5 % nadtlenku wodoru.

3.2.3. *Szkodliwe*

Substancje oraz preparaty są klasyfikowane jako szkodliwe oraz oznaczane symbolem »Xn« i oznakowaniem zagrożenia »szkodliwe« zgodnie z kryteriami określonymi poniżej. Oznaczenia ryzyka wyznaczane są zgodnie z następującymi kryteriami:

R 22 Działa szkodliwie po połknięciu

Wyniki ostrej toksyczności:

— LD_{50} doustnie, szczur: $200 < LD_{50} \leq 2\,000$ mg/kg,

— dawka rozróżniająca, doustnie, szczur 50 mg/kg: 100 % przetrwania, ale jawna toksyczność,

— mniej niż 100 % przetrwania przy 500 mg/kg, szczur doustnie w przypadku użycia procedury ze stałą dawką. Należy odnieść się do tabeli ocen w metodzie badania BIa) w załączniku V.

R 21 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą

Wyniki ostrej toksyczności:

— LD_{50} skórnie, szczur lub królik: $400 < LD_{50} \leq 2\,000$ mg/kg.

R 20 Działa szkodliwie przez drogi oddechowe

Wyniki ostrej toksyczności:

— LC_{50} przez drogi oddechowe, szczur, dla aerozoli lub cząstek stałych: $1 < LC_{50} \leq 5$ mg/litr/4 h,

— LC_{50} przez drogi oddechowe, szczur, dla gazów lub pary: $2 < LC_{50} \leq 20$ mg/litr/4 h.

R 65 Działa szkodliwie: może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia

Ciekłe substancje i preparaty stanowiące niebezpieczeństwo wdychania przez człowieka z powodu ich niskiej lepkości:

a) W przypadku substancji i preparatów zawierających alifatyczne, alicykliczne i aromatyczne węglowodory o całkowitym stężeniu równym lub większym niż 10 % i posiadających albo:

   — czas przepływu mniejszy niż 30 sekund w 3 mm kubku ISO zgodnie z normą ISO 2431, albo

   — lepkość kinematyczną, zmierzoną za pomocą wiskozymetru ze skalibrowaną kapilarą szklaną zgodnie z normą ISO 3104/3105, mniejszą niż 7×10^{-6} m^2/s w 40 °C, albo

   — lepkość kinematyczną, uzyskaną z pomiarów wiskozymetrem rotacyjnym zgodnie z normą ISO 3129, mniejszą niż 7×10^{-6} m^2/s w 40 °C.

   Należy zauważyć, że substancje i preparaty spełniające te kryteria nie wymagają klasyfikacji, jeżeli posiadają średnie napięcie powierzchniowe większe niż 33 mN/m w 25 °C zmierzone tensjometrem du Nouya lub metodami badawczymi przedstawionymi w załączniku V część A (5).

b) w przypadku substancji i preparatów, w oparciu o doświadczenie praktyczne w człowieku.

R 40 Możliwe ryzyko powstania nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia

— mocne dowody, że nieodwracalne uszkodzenie, inne od skutków określonych rozdziale 4, może być powodowane jednorazowym narażeniem właściwą drogą, ogólnie w wyżej wymienionym zakresie dawek.

W celu wskazania drogi podawania/narażenia należy zastosować jedną z następujących kombinacji: R 40/20, R 40/21, R 40/22, R 40/20/21, R 40/20/22, R 40/21/22, R 40/20/21/22.

R 48 Stwarza poważne zagrożenie zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia

— poważne zagrożenie (wyraźne zaburzenie funkcjonalne lub zmiana morfologiczna o znaczeniu toksykologicznym) może być powodowane powtarzanym lub długotrwałym narażeniem właściwą drogą.

Substancje i preparaty klasyfikowane są co najmniej jako szkodliwe w przypadku, gdy skutki te obserwuje się na poziomach kolejności:

— doustnie, szczur ≤ 50 mg/kg (waga ciała)/dzień,

— skórnie, szczur lub królik ≤ 100 mg/kg (waga ciała)/dzień,

— przez drogi oddechowe, szczur ≤ 0,25 mg/l, 6 h/dzień.

Te wartości wytyczne mogą być stosowane bezpośrednio w przypadku, gdy zaobserwowano poważne uszkodzenia w badaniu (90 dni) toksyczności subchronicznej. Przy interpretacji wyników badania (28 dni) toksyczności podostrej liczby te należy zwiększyć w przybliżeniu trzykrotnie. Jeżeli dostępne jest badanie (dwa lata) toksyczności przewlekłej, jego oceny dokonuje się na zasadzie jednostkowych przypadków. Jeżeli dostępne są wyniki badań o różnym czasie trwania, należy zwykle wykorzystać wyniki badania o najdłuższym czasie trwania.

W celu wskazania drogi podawania/narażenia należy zastosować jedną z następujących kombinacji: R 48/20, R 48/21, R 48/22, R 48/20/21, R 48/20/22, R 48/21/22, R 48/20/21/22.

3.2.3.1. Komentarz dotyczący substancji lotnych

W przypadku niektórych substancji o wysokim stężeniu nasyconych oparów mogą być dostępne dowody dla wskazania skutków dających powody do obaw. Takie substancje nie mogą być klasyfikowane zgodnie z kryteriami wpływu na zdrowie w niniejszych wytycznych (ppkt 3.2.3) lub nie mogą być objęte ppkt 3.2.8. Jednakże w przypadku istnienia stosownych dowodów, że substancje stanowią niebezpieczeństwo przy zwykłym posługiwaniu się i użyciu, wówczas może zachodzić konieczność klasyfikacji na zasadzie jednostkowych przypadków określonej w załączniku I.

3.2.6.1. Stan zapalny skóry

Następujące oznaczenie ryzyka ustalane jest zgodnie z następującymi kryteriami:

R 38 Działa drażniąco na skórę

— substancje i preparaty powodujące znaczny stan zapalny skóry, utrzymujący się co najmniej 24 godziny od zakończenia okresu narażenia trwającego do czterech godzin, ustalony dla królika zgodnie z metodą badania podrażnienia skóry, cytowaną w załączniku V.

Zapalenie skóry jest znaczne, jeżeli:

a) średnia wartość oceny punktowej albo dla tworzącego się rumienia i strupa, albo dla tworzenia się obrzęku, wyliczona dla wszystkich testowanych zwierząt, wynosi dwa lub więcej;

b) lub, w przypadku gdy test z załącznika V został wykonany przy użyciu trzech zwierząt, zarówno powstanie rumienia i strupów, jak i utworzenie obrzęku zostało obliczone oddzielnie u dwu lub więcej zwierząt jako równoważne średniej wartości punktowej wynoszącej dwa lub więcej.

W obu przypadkach wszystkie oceny punktowe odczytane w każdym z czasów odczytu (24, 48 i 72 godziny) dla danego efektu muszą być użyte w obliczaniu odpowiednich wartości średnich.

Stan zapalny skóry jest także znaczny, jeśli utrzymuje się przynajmniej u dwóch zwierząt na koniec czasu obserwacji. Należy wziąć pod uwagę szczególne skutki na skórze, na przykład hyperplazję, łuszczenie się, odbarwienie, pęknięcia, świerzb i alopecję.

Stosowne dane mogą być także dostępne z badań nieostrych na zwierzętach (patrz uwagi do R48 pkt 2 lit. d)). Są one uważane za istotne, jeżeli widoczne skutki są porównywalne do opisanych powyżej;

— substancje i preparaty powodujące wyraźny stan zapalny skóry, w oparciu o obserwacje praktyczne u ludzi w kontakcie bezpośrednim, przedłużonym lub powtarzanym,

— organiczne nadtlenki, poza tymi, dla których dostępne są dowody przeciwne.

Parestezja:Parestezja spowodowana u ludzi przez kontakt skóry z pestycydami piretroidowymi nie jest uważana za skutek drażniący uzasadniający klasyfikację jako Xi; R 38. Oznaczenie S 24 jest jednakże stosowane dla substancji uważanych za powodujące taki skutek.

3.2.8. *Inne właściwości toksykologiczne*

Dodatkowe oznaczenia ryzyka ustalane są zgodnie z następującymi kryteriami (opartymi na doświadczeniu uzyskanym w trakcie sporządzania załącznika I) w odniesieniu do substancji i preparatów sklasyfikowanych na podstawie powyższych ppkt 2.2.1-3.2.7 i/lub rozdziałów 4 i 5:

R 29 W kontakcie z wodą uwalnia toksyczne gazy

Dla substancji oraz preparatów, które w kontakcie z wodą lub wilgotnym powietrzem, wydzielają bardzo toksyczne/toksyczne gazy w potencjalnie niebezpiecznych ilościach, na przykład fosforek glinu, pentasiarczek fosforu.

R 31 W kontakcie z kwasami uwalnia toksyczne gazy

Dla substancji oraz preparatów, które reagując z kwasami, uwalniają toksyczne gazy w niebezpiecznych ilościach, na przykład podchloryn sodowy, polisiarczek baru. Dla substancji wykorzystywanych przez ogół społeczeństwa bardziej odpowiednie byłoby zastosowanie S 50 (nie mieszać z… (określi producent)).

R 32 W kontakcie z kwasami uwalnia bardzo toksyczne gazy

Dla substancji oraz preparatów, które reagując z kwasami wydzielają bardzo toksyczne gazy w niebezpiecznych ilościach; na przykład sole cyjanowodoru, azydek sodu. Dla substancji wykorzystywanych przez ogół społeczeństwa bardziej odpowiednie byłoby zastosowanie S 50 (nie mieszać z… (określi producent)).

R 33 Niebezpieczeństwo kumulacji w organizmie

Dla substancji oraz preparatów, gdy kumulacja w ciele ludzkim jest prawdopodobna i może powodować pewne uszkodzenia, jednakże niewystarczające do uzasadnienia zastosowania R 48.

R 64 Może oddziaływać szkodliwie na dzieci karmione piersią

Dla substancji i preparatów, które są wchłaniane przez kobiety i mogą interferować z laktacją lub które mogą być obecne (łącznie z metabolitami) w mleku matki w ilościach wystarczających do spowodowania zagrożenia dla zdrowia dziecka karmionego piersią.

Komentarze w sprawie stosowania i dotyczące tego oznaczenia R (i w niektórych przypadkach R 33) patrz ppkt 4.2.3.3.

R 66 Powtarzające się narażenie może powodować wysuszanie lub pękanie skóry

W przypadku substancji i preparatów dających powody do obaw w wyniku suchości skóry, łuszczenia lub pękania, lecz nie spełniają kryteriów dla R 38:

oparte na albo:

— praktycznej obserwacji po zwykłym stosowaniu i użyciu, albo

— stosownych dowodach dotyczących ich przewidywanych skutków na skórze.

Patrz także ppkt 1.6 i 1.7.

R 67 Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

W przypadku lotnych substancji i preparatów zawierających takie substancje, które wywołują wyraźne objawy zahamowania czynności ośrodkowego układu nerwowego przez drogi oddechowe i które nie zostały już sklasyfikowane pod względem ich ostrej toksyczności przez drogi oddechowe (R 20, R 23, R 26, R 40/20, R 39/23 lub R 39/26).

Można stosować następujące dowody:

a) dane z badań na zwierzętach wykazujące wyraźne objawy zahamowania czynności ośrodkowego układu nerwowego, takie jak efekty narkotyczne, letarg, brak koordynacji (włączając utratę prawidłowych odruchów) i niezborność, albo:

   — przy stężeniach/czasie ekspozycji nieprzekraczających 20 mg/l/4 h albo,

   — w przypadku, w którym stosunek stężenia wywierającego działanie, występującego w czasie ≤ 4 h, do stężenia pary nasyconej w temperaturze 20 °C jest ≤ 1/10;

b) praktyczne doświadczenie u ludzi (na przykład narkoza, senność, zmniejszona czujność, utrata odruchów, brak koordynacji, zawroty głowy) z dobrze udokumentowanych sprawozdań w porównywalnych warunkach narażenia dla określonych powyżej działań u zwierząt.

Patrz także ppkt 1.6 i 1.7.

Jeżeli chodzi o dodatkowe oznaczenia ryzyka patrz ppkt 2.2.6.

4.1.2 Jeżeli producent, dystrybutor lub importer posiada dostępne informacje, które wskazują, że substancja powinna być sklasyfikowana i etykietowana zgodnie z kryteriami określonymi w ppkt 4.2.1, 4.2.2 lub 4.2.3, tymczasowo etykietuje substancję w zgodności z tymi kryteriami, na podstawie oceny dowodów przez kompetentną osobę.

4.1.3. Producent, dystrybutor lub importer przekazuje, możliwie najszybciej, dokument podsumowujący wszystkie istotne informacje jednemu z Państw Członkowskich, w którym substancja jest wprowadzona do obrotu. Ten dokument podsumowujący powinien zawierać bibliografię określającą wszystkie stosowne odniesienia, włączając wszystkie stosowne niepublikowane dane.

4.1.4. Ponadto producent, dystrybutor lub importer, który posiada nowe dane istotne dla klasyfikacji i etykietowania substancji zgodnie z kryteriami określonymi w ppkt 4.2.1, 4.2.2 lub 4.2.3, przedstawia te dane, możliwie najszybciej, jednemu z Państw Członkowskich, w którym substancja jest wprowadzona do obrotu.

5.2.2. *Środowisko niewodne*

5.2.2.1 Substancje klasyfikowane są jako niebezpieczne dla środowiska naturalnego i oznakowane symbolem »N« i właściwym wskazaniem niebezpieczeństwa oraz oznaczeniami ryzyka, zgodnie z następującymi kryteriami:

R 54: Działa toksycznie na rośliny

R 55: Działa toksycznie na zwierzęta

R 56: Działa toksycznie na organizmy glebowe

R 57: Działa toksycznie na pszczoły

R 58: Może powodować długoterminowe szkodliwe zmiany w środowisku

Substancje i preparaty, które na podstawie dostępnych dowodów dotyczących ich właściwości, trwałości, potencjału kumulowania się i przewidywanego lub obserwowanego wpływu na los i zachowanie się środowiska mogą stanowić niebezpieczeństwo natychmiastowe lub długoterminowe i/lub opóźnione, dla struktury i/lub funkcjonowania naturalnych ekosystemów, innych od określonych w ppkt 5.2.1. Szczegółowe kryteria zostaną opracowane w terminie późniejszym.

5.2.2.2. Substancje klasyfikowane są jako niebezpieczne dla środowiska i oznakowane symbolem »N« i właściwym wskazaniem niebezpieczeństwa oraz oznaczeniami ryzyka, zgodnie z następującymi kryteriami:

R 59: Stwarza zagrożenie dla warstwy ozonowej

Substancje, które na podstawie dostępnych dowodów dotyczących ich właściwości i przewidywanego lub obserwowanego wpływu na los i zachowanie się środowiska naturalnego mogą stanowić niebezpieczeństwo dla struktury i/lub funkcjonowania stratosferycznej warstwy ozonowej. Zalicza się do nich substancje wymienione w załączniku I do rozporządzenia Rady (WE) nr 3093/94 w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową (Dz.U. L 333 z 22.12.1994, str. 1) wraz z późniejszymi zmianami.

6.2. **Oznaczenia bezpieczeństwa dla substancji i preparatów**

S 1 Przechowywać pod zamknięciem

— Zastosowanie:

— bardzo toksyczne, toksyczne i żrące substancje oraz preparaty,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe w przypadku tych substancji i preparatów, które zostały wymienione powyżej, jeśli ich sprzedaż jest dostępna dla ogółu społeczeństwa.

S 2 Chronić przed dziećmi

— Zastosowanie:

— wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla substancji i preparatów niebezpiecznych sprzedawanych dla ogółu społeczeństwa, z wyjątkiem sklasyfikowanych jako niebezpieczne dla środowiska.

S 3 Przechowywać w chłodnym miejscu

— Zastosowanie:

— nadtlenki organiczne,

— inne substancje i preparaty niebezpieczne o temperaturze wrzenia ≤ 40 °C,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla nadtlenków organicznych, chyba że zastosowano S 47,

— zalecane dla innych substancji i preparatów niebezpiecznych o temperaturze wrzenia ≤ 40 °C.

S 4 Nie przechowywać w pomieszczeniach mieszkalnych

— Zastosowanie:

— bardzo toksyczne i toksyczne substancje i preparaty,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do bardzo toksycznych oraz toksycznych substancji i preparatów, gdy to pożądane w celu uzupełnienia S 13; na przykład gdy występuje ryzyko wdychania i substancje lub preparaty powinny być przechowywane poza pomieszczeniami mieszkalnymi. Uwaga ta nie ma na celu wykluczenia właściwego użycia tych substancji lub preparatów w pomieszczeniach mieszkalnych.

S 5 Przechowywać w… (cieczy wskazanej przez producenta)

— Zastosowanie:

— samorzutnie zapalne substancje oraz preparaty w stanie stałym,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do specjalnych przypadków, na przykład sodu, potasu lub fosforu białego.

S 6 Przechowywać w atmosferze… (obojętnego gazu wskazanego przez producenta)

— Zastosowanie:

— substancje i preparaty niebezpieczne, które muszą być przechowywane w atmosferze obojętnego gazu.

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do specjalnych przypadków, na przykład niektóre związki metaloorganiczne.

S 7 Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty

— Zastosowanie:

  — nadtlenki organiczne,

  — substancje oraz preparaty, które mogą wydzielać bardzo toksyczne, toksyczne, szkodliwe, skrajnie łatwopalne gazy,

  — substancje oraz preparaty, które w kontakcie z wilgocią uwalniają wysoce łatwopalne gazy,

  — wysoce łatwopalne ciała stałe,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla nadtlenków organicznych,

  — zalecane dla innych dziedzin zastosowania wymienionych powyżej.

S 8 Przechowywać pojemnik w suchym pomieszczeniu

— Zastosowanie:

  — substancje oraz preparaty, które mogą gwałtownie reagować z wodą,

  — ssubstancje oraz preparaty, które w kontakcie z wodą uwalniają wysoce łatwopalne gazy,

  — ssubstancje oraz preparaty, które w kontakcie z wodą uwalniają bardzo toksyczne lub toksyczne gazy,

— Kryteria stosowania:

  — zwykle ograniczone do dziedzin zastosowania wymienionych powyżej, gdy konieczne jest wzmocnienie ostrzeżeń podanych w szczególności przez R 14, R 15 oraz R 29.

S 9 Przechowywać pojemnik w miejscu dobrze wentylowanym

— Zastosowanie:

  — lotne substancje oraz preparaty wydzielające bardzo toksyczne, toksyczne lub szkodliwe pary,

  — skrajnie łatwopalne lub wysoce łatwopalne ciecze i gazy,

— Kryteria stosowania:

  — zalecane dla lotnych substancji oraz preparatów, które mogą wydzielać bardzo toksyczne, toksyczne lub szkodliwe pary,

  — zalecane dla skrajnie łatwopalnych lub wysoce łatwopalnych cieczy lub gazów.

S 12 Nie przechowywać pojemnika szczelnie zamkniętego

— Zastosowanie:

  — substancje oraz preparaty, które poprzez uwalnianie gazów lub oparów są zdolne do rozerwania pojemnika,

— Kryteria stosowania:

  — zwykle ograniczone do specjalnych przypadków wymienionych wyżej.

S 13 Nie przechowywać razem z żywnością, napojami i paszami dla zwierząt

— Zastosowanie:

  — bardzo toksyczne, toksyczne i szkodliwe substancje oraz preparaty,

— Kryteria stosowania:

  — zalecane dla żrących substancji i preparatów, które prawdopodobnie mogą być używane przez ogół społeczeństwa.

S 14 Nie przechowywać razem z… (materiałami określonymi przez producenta)

— Zastosowanie:

— nadtlenki organiczne,

— Kryteria stosowania:

— oobowiązkowe dla i zwykle ograniczone do nadtlenków organicznych. Jednakże mogą być używane w wyjątkowych przypadkach, gdy możliwa jest niezgodność stwarzająca szczególne zagrożenie.

S 15 Przechowywać z dala od źródeł ciepła

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty, które mogą się rozkładać lub które mogą reagować samorzutnie wskutek ciepła,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do specjalnych przypadków, na przykład monomerów, lecz nie stosuje się oznakowania, jeżeli już zastosowano oznaczenia ryzyka R 2, R 3 i/lub R 5.

S 16 Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu — nie palić tytoniu

— Zastosowanie:

— skrajnie łatwopalne lub wysoce łatwopalne ciecze oraz skrajnie łatwopalne gazy,

— Kryteria stosowania:

— zalecane dla substancji oraz preparatów wymienionych powyżej, lecz nie stosuje się oznakowania, jeżeli już zastosowano oznaczenia ryzyka R 2, R 3 i/lub R 5.

S 17 Nie przechowywać razem z materiałami zapalnymi

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty, które mogą tworzyć wybuchowe lub samorzutnie zapalające się mieszaniny z materiałem zapalnym.

— Kryteria stosowania:

— dostępne dla zastosowania w specjalnych przypadkach, na przykład w celu podkreślenia R 8 i R 9.

S 18 Zachować ostrożność w trakcie otwierania i manipulacji pojemnikiem

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty zdolne do wytworzenia nadciśnienia w pojemniku,

— substancje oraz preparaty, które mogą tworzyć wybuchowe nadtlenki,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do wyżej wymienionych przypadków, gdy istnieje ryzyko uszkodzenia oczu i/lub gdy substancje oraz preparaty mogą być stosowane przez ogół społeczeństwa.

S 20 Nie jeść i nie pić podczas stosowania produktu

— Zastosowanie:

— bardzo toksyczne, toksyczne i żrące substancje oraz preparaty,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do specjalnych przypadków (na przykład arsen i jego związki; (fluorooctany), w szczególności, jeżeli którykolwiek z wymienionych związków może być stosowany przez ogół społeczeństwa.

S 21 Nie palić tytoniu podczas stosowania produktu

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty wytwarzające toksyczne produkty przy spalaniu,

— Kryteria stosowania:

— zzwykle ograniczone do specjalnych przypadków (na przykład związki chlorowcopochodne).

S 22 Nie wdychać pyłu

— Zastosowanie:

— wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne dla zdrowia,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla tych substancji i preparatów wymienionych powyżej, które oznakowano R 42,

— zalecane dla tych substancji i preparatów wymienionych powyżej, które są dostarczane w postaci pyłu, który mógłby być wdychany, oraz dla których nie jest znane niebezpieczeństwo dla zdrowia w następstwie wdychania.

S 23 Nie wdychać gazu/dymu/pary/rozpylonej cieczy (rodzaj określi producent)

— Zastosowanie:

— wszystkie ciekłe lub gazowe substancje i preparaty niebezpieczne dla zdrowia,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla tych substancji i preparatów wymienionych powyżej, które oznakowano R 42,

— obowiązkowe dla substancji i preparatów przeznaczonych do stosowania przez rozpylanie. Dodatkowo musi zostać przypisane albo S 38 lub S 51,

— zalecane, gdy konieczne jest zwrócenie uwagi użytkownika na ryzyko związane z wdychaniem niewymienione w przypisanych oznaczeniach ryzyka.

S 24 Unikać zanieczyszczenia skóry

— Zastosowanie:

— wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne dla zdrowia,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla substancji i preparatów, którym przypisano R43, chyba że przypisano także S 36,

— zalecane, gdy konieczne jest zwrócenie uwagi użytkownikowi na ryzyko związane z zanieczyszczeniem skóry, niewymienione w oznaczeniach ryzyka (np. parestezja), które muszą być przypisane. Jednakże mogą być stosowane dla podkreślenia znaczenia takich oznaczeń ryzyka.

S 25 Unikać zanieczyszczenia oczu

— Zastosowanie:

— wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne dla zdrowia,

— Kryteria stosowania:

— zalecane, gdy konieczne jest zwrócenie uwagi użytkownikowi na ryzyko związane z zanieczyszczeniem oczu, niewymienione w oznaczeniach ryzyka, które muszą zostać zastosowane. Jednakże mogą być stosowane dla podkreślenia znaczenia takich oznaczeń ryzyka,

— zalecane dla substancji, którym przypisano R34, R35, R36 lub R41, które prawdopodobnie są używane przez ogół społeczeństwa.

S 26 Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza

— Zastosowanie:

  — żrące lub drażniące substancje i preparaty,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla żrących substancji oraz preparatów i tych, którym przypisano R 41,

  — zalecane dla drażniących substancji, którym przypisano oznaczenie ryzyka R 36.

S 27 Zdjąć natychmiast całą zanieczyszczoną odzież

— Zastosowanie:

  — bardzo toksyczne, toksyczne lub żrące substancje i preparaty,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla bardzo toksycznych substancji i preparatów, którym przypisano R 27 i które mogą być prawdopodobnie używane przez ogół społeczeństwa,

  — zalecane dla bardzo toksycznych substancji i preparatów, którym przypisano R 27, stosowanym w przemyśle. Nie należy jednak stosować tego oznaczenia bezpieczeństwa, jeżeli przypisano już S 36,

  — zalecane dla toksycznych substancji i preparatów, którym przypisano R 24, jak również dla żrących substancji i preparatów, które mogą być prawdopodobnie używane przez ogół społeczeństwa.

S 28 Zanieczyszczoną skórę natychmiast przemyć dużą ilością… (cieczy określonej przez producenta)

— Zastosowanie:

  — bardzo toksyczne, toksyczne lub żrące substancje i preparaty,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla bardzo toksycznych substancji i preparatów,

  — zalecane dla innych substancji i preparatów wymienionych powyżej, w szczególności, gdy woda nie jest najwłaściwszym płynem zmywającym,

  — zalecane dla żrących substancji i preparatów, które prawdopodobnie mogą być używane przez ogół społeczeństwa.

S 29 Nie wprowadzać do kanalizacji

— Zastosowanie:

  — skrajnie lub wysoce łatwopalne ciecze niemieszające się z wodą,

  — bardzo toksyczne i toksyczne substancje i preparaty,

  — substancje niebezpieczne dla środowiska,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla substancji niebezpiecznych dla środowiska i oznakowane symbolem »N«, które prawdopodobnie mogą być używane przez ogół społeczeństwa, chyba że jest to zamierzone użycie,

  — zalecane dla innych substancji i preparatów, wymienionych powyżej, które prawdopodobnie mogą być używane przez ogół społeczeństwa, chyba że jest to zamierzone użycie.

S 30 Nigdy nie dodawać wody do tego produktu

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty gwałtownie reagujące z wodą,

— Kryteria stosowania:

— Kryteria użycia — zwykle ograniczone do specjalnych przypadków (np. kwas siarkowy) i mogą być stosowane, odpowiednio, dla podania możliwie najwyraźniej informacji, a także w celu podkreślenia R 14 lub jako alternatywa dla R 14.

S 33 Zastosować środki ostrożności zapobiegające wyładowaniom elektrostatycznym

— Zastosowanie:

— skrajnie lub wysoce łatwopalne substancje oraz preparaty,

— Kryteria stosowania:

— zalecane dla substancji oraz preparatów używanych w przemyśle, niepochłaniających wilgoci. W rzeczywistości nigdy nieużywane dla substancji oraz preparatów wprowadzanych do obrotu w celu użycia przez ogół społeczeństwa.

S 35 Usuwać produkt i jego opakowanie w sposób bezpieczny

— Zastosowanie:

— wszystkie substancje niebezpieczne i preparaty,

— Kryteria stosowania:

— zalecane dla substancji i preparatów w przypadku, gdy dla zapewnienia właściwego usuwania wymagana jest specjalna informacja.

S 36 Nosić odpowiednią odzież ochronną

— Zastosowanie:

— nadtlenki organiczne,

— bardzo toksyczne, toksyczne lub szkodliwe substancje oraz preparaty,

— żrące substancje i preparaty,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla bardzo toksycznych i żrących substancji i preparatów,

— obowiązkowe dla tych substancji i preparatów, którym przypisano albo R 21, albo R 24,

— obowiązkowe dla kategorii 3 substancji rakotwórczych, mutagennych i substancji toksycznych dla rozrodczości, o ile skutki są wytwarzane jedynie przez wdychanie substancji i preparatów,

— obowiązkowe dla nadtlenków organicznych,

— zalecane dla toksycznych substancji i preparatów, jeżeli wartość LD_{50} skórnie jest nieznana, lecz substancja lub preparat jest prawdopodobnie toksyczny przez kontakt ze skórą,

— zalecane dla toksycznych substancji i preparatów stosowanych w przemyśle, które mogą być szkodliwe dla zdrowia wskutek długotrwałego narażenia.

S 37 Nosić odpowiednie rękawice ochronne

— Zastosowanie:

— bardzo toksyczne, toksyczne, szkodliwe lub żrące substancje i preparaty,

— nadtlenki organiczne,

— substancje i preparaty drażniące dla skóry lub powodujące uczulenie w kontakcie ze skórą,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla bardzo toksycznych i żrących substancji i preparatów,

  — obowiązkowe dla tych substancji i preparatów, którym przypisano albo R 21, R 24 lub R 43,

  — obowiązkowe dla kategorii 3 substancji rakotwórczych, mutagennych i substancji toksycznych dla rozrodczości, o ile skutki są wytwarzane jedynie przez wdychanie substancji i preparatów,

  — obowiązkowe dla nadtlenków organicznych,

  — zalecane dla toksycznych substancji i preparatów, jeżeli wartość LD_{50} skórnie jest nieznana, lecz substancja lub preparat jest prawdopodobnie szkodliwy w kontakcie ze skórą,

  — zalecane dla substancji i preparatów drażniących skórę.

S 38 W przypadku niedostatecznej wentylacji stosować odpowiednie indywidualne środki ochrony dróg oddechowych

— Zastosowanie:

  — bardzo toksyczne lub toksyczne substancje oraz preparaty,

— Kryteria stosowania:

  — zwykle ograniczone do specjalnych przypadków, włączając w to użycie bardzo toksycznych lub toksycznych substancji oraz preparatów w przemyśle lub w rolnictwie.

S 39 Nosić okulary lub ochronę twarzy

— Zastosowanie:

  — nadtlenki organiczne,

  — żrące substancje oraz preparaty, włączając drażniące, powodujące zwiększenie ryzyka poważnych uszkodzeń oczu,

  — bardzo toksyczne i toksyczne substancje i preparaty

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla tych substancji i preparatów, którym przypisano albo R 21, R 24 lub R 43,

  — obowiązkowe dla nadtlenków organicznych,

  — zalecane, gdy konieczne jest zwrócenie uwagi użytkownikowi na ryzyko związane z kontaktem z oczami, niewymienione w oznaczeniach ryzyka, które muszą być przypisane,

  — zwykle ograniczone do wyjątkowych przypadków dla bardzo toksycznych i toksycznych substancji oraz preparatów, w przypadku gdy istnieje ryzyko opryskania i które mogą być łatwo wchłaniane przez skórę.

S 40 Czyścić podłogę i wszystkie inne obiekty zanieczyszczone tym produktem… (środkiem wskazanym przez producenta)

— Zastosowanie:

  — wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne,

— Kryteria stosowania:

  — zwykle ograniczone do tych substancji i preparatów niebezpiecznych, dla których woda nie jest uważana za odpowiedni środek czyszczący (np. gdy konieczna jest absorpcja przez sproszkowany materiał, rozpuszczenie przez rozpuszczalnik), oraz w przypadku gdy z przyczyn dotyczących zdrowia i/lub bezpieczeństwa ważne jest umieszczenie ostrzeżenia na etykiecie.

S 41 W przypadku pożaru i/lub wybuchu nie wdychać dymów

— Zastosowanie:

  — substancje i preparaty niebezpieczne, które przy spalaniu wydzielają bardzo toksyczne lub toksyczne gazy,

— Kryteria stosowania:

  — zwykle ograniczone do specjalnych przypadków.

S 42 Podczas fumigacji/rozpylania/natryskiwania stosować odpowiednie środki ochrony dróg oddechowych (rodzaj określi producent)

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty przeznaczone do takiego użytku, ale które stają się niebezpieczne dla zdrowia i bezpieczeństwa użytkownika, bez podjęcia właściwych środków ostrożności,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do specjalnych przypadków.

S 43 W przypadku pożaru używać… (podać rodzaj sprzętu przeciwpożarowego. Jeżeli woda zwiększa zagrożenie, dodać: Nigdy nie używać wody)

— Zastosowanie:

— skrajnie łatwopalne, wysoce łatwopalne i łatwopalne substancje oraz preparaty,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla substancji oraz preparatów, które w kontakcie z wodą lub wilgotnym powietrzem uwalniają skrajnie łatwopalne gazy,

— zalecane dla skrajnie łatwopalnych, wysoce łatwopalnych i łatwopalnych substancji oraz preparatów, szczególnie gdy nie mieszają się z wodą.

S 45 W przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza, jeżeli to możliwe, pokaż etykietę

— Zastosowanie:

— bardzo toksyczne substancje i preparaty,

— toksyczne i żrące substancje i preparaty,

— substancje i preparaty powodujące uczulenie przez drogi oddechowe,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla substancji i preparatów wymienionych powyżej.

S 46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza oraz pokaż opakowanie lub etykietę

— Zastosowanie:

— wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne inne niż te, które są bardzo toksyczne, toksyczne, żrące lub niebezpieczne dla środowiska,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla wszystkich substancji i preparatów niebezpiecznych wymienionych powyżej, które mogą być używane przez ogół społeczeństwa, chyba że nie ma powodów do obaw o jakiekolwiek niebezpieczeństwo połknięcia, w szczególności przez dzieci.

S 47 Przechowywać w temperaturze nieprzekraczającej… °C (określi producent)

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty, które stają się niestabilne w niektórych temperaturach,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do specjalnych przypadków (np. niektóre nadtlenki organiczne).

S 48 Przechowywać produkt zwilżony… (właściwy materiał określi producent)

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty, które mogą stać się bardzo wrażliwe po wyschnięciu na iskrzenie, tarcie lub uderzenie,

— Kryteria stosowania:

— zwykle ograniczone do specjalnych przypadków, na przykład nitrocelulozy.

S 49 Przechowywać wyłącznie w oryginalnym opakowaniu

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty czułe na rozkład katalityczny,

— Kryteria stosowania:

— substancje oraz preparaty czułe na rozkład katalityczny, na przykład niektóre nadtlenki organiczne.

S 50 Nie mieszać z… (określi producent)

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty, które mogą reagować ze specyficznymi produktami, wydzielając bardzo toksyczne lub toksyczne gazy,

— nadtlenki organiczne,

— Kryteria stosowania:

— zalecane dla substancji oraz preparatów wymienionych powyżej, które mogą być używane przez ogół społeczeństwa, gdy jest to lepsza alternatywa dla R 31 lub R 32,

— obowiązkowe dla niektórych nadtlenków, które mogą gwałtownie reagować z przyspieszaczami lub promotorami.

S 51 Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach

— Zastosowanie:

— substancje oraz preparaty, które są przeznaczone lub mogą być do wytwarzania oparów, pyłów, aerozoli, dymów, mgieł i tak dalej, powodujące wzrost zagrożenia wdychania lub pożaru lub wybuchu,

— Kryteria stosowania:

— zalecane, gdy użycie zwrotu S 38 nie byłoby właściwe. Także ważne, gdy takie substancje oraz preparaty mogą być używane przez ogół społeczeństwa.

S 52 Nie zaleca się nanoszenia na duże płaszczyzny wewnątrz pomieszczeń

— Zastosowanie:

— lotne, bardzo toksyczne, toksyczne oraz szkodliwe substancje i preparaty je zawierające,

— Kryteria stosowania:

— zalecane, gdy możliwe jest zagrożenie zdrowia spowodowane długotrwałym narażeniem na te substancje oraz preparaty, z powodu ich ulatniania się z dużych obrabianych powierzchni w domu lub innych zamkniętych miejscach, w których gromadzą się ludzie.

S 53 Unikać narażenia — przed użyciem zapoznać się z instrukcją

— Zastosowanie:

— substancje i preparaty, które są rakotwórcze, mutagenne i/lub toksyczne dla rozrodczości,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla wyżej wymienionych substancji i preparatów, do których przypisano, co najmniej jedno z następujących oznaczeń ryzyka »R«: R 45, R 46, R 49, R 60 lub R 61.

S 56 Zużyty produkt oraz opakowanie dostarczyć na składowisko odpadów niebezpiecznych

— Zastosowanie:

— wszystkie substancje niebezpieczne i preparaty,

— Kryteria stosowania:

— zalecane dla wszystkich substancji i preparatów niebezpiecznych, które prawdopodobnie mogą być używane przez ogół społeczeństwa, dla których jest wymagane specjalne usuwanie.

S 57 Stosować właściwy pojemnik w celu uniknięcia skażenia środowiska

— Zastosowanie:

  — substancje, które zostały oznaczone »N«,

— Kryteria stosowania:

  — zwykle ograniczone do substancji, które prawdopodobnie nie będą używane przez ogół społeczeństwa.

S 59 Przestrzegać wskazówek producenta lub dostawcy dotyczących odzysku lub wtórnego wykorzystania

— Zastosowanie:

  — wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla substancji niebezpiecznych dla warstwy ozonowej,

  — zalecane dla innych substancji i preparatów, dla których jest zalecany odzysk lub wtórne wykorzystanie.

S 60 Produkt i opakowanie usuwać jako odpad niebezpieczny

— Zastosowanie:

  — wszystkie substancje i preparaty niebezpieczne,

— Kryteria stosowania:

  — zalecane dla substancji i preparatów, prawdopodobnie nieużywanych przez ogół społeczeństwa i w przypadku gdy nie przypisano S 35.

S 61 Unikać zrzutów do środowiska. Postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki

— Zastosowanie:

  — substancje niebezpieczne dla środowiska,

— Kryteria stosowania:

  — zwykle stosowane dla substancji, które zostały oznaczone symbolem »N«,

  — zalecane dla wszystkich substancji sklasyfikowanych jako niebezpieczne dla środowiska nieobjęte powyżej.

S 62 W razie połknięcia nie wywoływać wymiotów, niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza i pokazać opakowanie lub etykietę

— Zastosowanie:

  — substancje i preparaty sklasyfikowane jako szkodliwe R 65 zgodnie z kryteriami w ppkt 3.2.3,

  — nie ma zastosowania do substancji i preparatów wprowadzonych do obrotu w pojemnikach aerozolowych (lub w szczelnych pojemnikach ze spryskiwaczem), patrz sekcje 8 i 9,

— Kryteria stosowania:

  — obowiązkowe dla substancji i preparatów wymienionych powyżej, jeżeli są sprzedawane dla lub mogą być używane przez ogół społeczeństwa, z wyjątkiem przypadków, w których S 45 lub S 46 są obowiązkowe,

  — zalecane dla substancji i preparatów wyżej wymienionych, gdy używane są w przemyśle, z wyjątkiem przypadków, w których S 45 lub S 46 są obowiązkowe.

S 63 W przypadku zatrucia drogą oddechową wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego na świeże powietrze i zapewnić warunki do odpoczynku

— Zastosowanie:

  — bardzo toksyczne i toksyczne substancje i preparaty (gazy, pary, cząstki, ciecze lotne),

  — substancje i preparaty powodujące uczulenie dróg oddechowych,

— Kryteria stosowania:

— obowiązkowe dla substancji i preparatów, którym przypisano R 26, R 23 lub R 42 i które mogą być używane przez ogół społeczeństwa w sposób, który może powodować wdychanie.

S 64 W przypadku połknięcia wypłukać usta wodą, nigdy nie stosować u osób nieprzytomnych

— Zastosowanie:

— żrące lub drażniące substancje i preparaty

— Kryteria stosowania:

— zalecane dla wyżej wymienionych substancji i preparatów, które mogą być używane przez ogół społeczeństwa i w przypadku, gdy powyższe postępowanie jest odpowiednie.

7.5.2. *Wybór oznaczeń bezpieczeństwa*

Ostateczny wybór oznaczeń bezpieczeństwa musi odnosić się do oznaczeń ryzyka wskazanych na etykiecie i do zamierzonego stosowania substancji lub preparatów:

— ogólna zasada to dołączenie maksymalnie czterech oznaczeń »S« do sformułowania najbardziej właściwych zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania; w tym celu łączone zwroty, wymienione w załączniku IV, uważa się za pojedyncze oznaczenia,

— w przypadku oznaczeń »S« dotyczących usuwania stosowany jest jeden zwrot, chyba że jest jasne, że usuwanie materiału i jego opakowania nie stanowi niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzkiego lub dla środowiska. W szczególności wskazówka o bezpiecznym usuwaniu jest ważna dla substancji i preparatów sprzedawanych dla ogółu społeczeństwa,

— niektóre oznaczenia »R« stają się zbyteczne, jeżeli dokonano starannego wyboru oznaczeń »S« i na odwrót; oznaczenia »S«, które w oczywisty sposób odpowiadają oznaczeniom »R«, zostaną wskazane na etykiecie, tylko jeżeli zamierzone jest podkreślenie szczególnego ostrzeżenia,

— należy zwrócić szczególną uwagę przy wyborze oznaczeń bezpieczeństwa w odniesieniu do przewidzianych warunków stosowania niektórych substancji oraz preparatów, na przykład rozpylanie i inne skutki aerozolowe. Oznaczenia powinny być dobrane z uwzględnieniem przewidywanego stosowania,

— oznaczenia bezpieczeństwa S 1, S 2 i S 45 są obowiązkowe dla bardzo toksycznych, toksycznych i żrących substancji i preparatów sprzedawanych dla ogółu społeczeństwa,

— oznaczenia bezpieczeństwa S 2 i S 46 są obowiązkowe dla innych substancji niebezpiecznych i preparatów (poza tymi sklasyfikowanymi tylko jako niebezpieczne dla środowiska) sprzedawanych dla ogółu społeczeństwa.

W przypadku gdy oznaczenia wybrane zgodnie ze ścisłymi kryteriami określonymi w ppkt 6.2 powodują nadmierność lub dwuznaczność lub są wyraźnie niepotrzebne dla określonego produktu/opakowania, można skreślić niektóre oznaczenia.

8. PRZYPADKI SPECJALNE: SUBSTANCJE

8.1. **Przenośne butle do gazu**

W odniesieniu do przenośnych butli do gazu wymogi dotyczące etykietowania uważa się za spełnione, gdy są one zgodne z art. 23 lub art. 24 ust. 6 lit. b).

Jednakże w drodze odstępstwa od art. 24 ust. 1 i 82 dla przenośnych butli do gazu można użyć jednej z następujących alternatyw dla butli do gazu o pojemności wodnej mniejszej lub równej 150 litrów:

— format i wymiary etykiety mogą być zgodne z normą ISO/DP 7225,

— informacje określone w art. 23 ust. 2 mogą być dostarczone na trwałej dyskietce informacyjnej lub etykiecie przytwierdzonej na stałe do butli.

8.2. **Pojemniki do gazu przeznaczone do propanu, butanu lub gazu płynnego (LPG)**

Klasyfikacja tych substancji została podana w załączniku I. Chociaż sklasyfikowane zgodnie z art. 2, nie stanowią one zagrożenia dla zdrowia ludzkiego w przypadku, gdy są wprowadzane do obrotu w zamkniętych butlach do ponownego napełniania lub w nabojach jednorazowego użytku zgodnie z EN 417 jako paliwa gazowe, które są uwalniane tylko w celu ich spalenia.

Takie butle lub naboje muszą być opatrzone etykietami z odpowiednim symbolem i oznaczeniami »R« i »S« dotyczącymi zapalności. Podanie na etykiecie informacji dotyczących skutków dla zdrowia ludzkiego nie jest wymagane. Jednakże informacje dotyczące skutków dla zdrowia ludzkiego, które powinny były znaleźć się na etykiecie, powinny zostać przekazane profesjonalnemu użytkownikowi przez osobę odpowiedzialną za wprowadzenie danej substancji do obrotu w formacie przewidzianym w art. 27 dyrektywy. Konsumentom mają zostać przekazane informacje wystarczające do tego, aby byli w stanie przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki dla zachowania zdrowia i bezpieczeństwa, jak przewidziano w art. 1 ust. 3 dyrektywy 91/155/EWG, zmienionej dyrektywą 93/112/EWG.

8.3. **Metale w postaci masowej**

Substancje te sklasyfikowane są w załączniku I lub sklasyfikowane są zgodnie z art. 6. Jednakże niektóre z tych substancji, chociaż sklasyfikowane zgodnie z art. 2, nie stanowią niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzkiego przez drogi oddechowe, spożycie lub kontakt ze skórą lub dla środowiska wodnego w postaci, w której są wprowadzone do obrotu. Takie substancje nie wymagają etykiety zgodnie z art. 23. Jednakże wszystkie informacje, które musiały pojawić się na etykiecie, przekazywane są użytkownikowi przez osobę odpowiedzialną za wprowadzenie metalu do obrotu, w formacie przewidzianym w art. 27.

8.4. **Substancje sklasyfikowane przy użyciu R 65**

Substancje sklasyfikowane jako szkodliwe na podstawie zagrożenia dla wdychania nie muszą być etykietowane jako szkodliwe przy użyciu R 65, gdy wprowadzane są do obrotu w postaci pojemników aerozolowych lub w szczelnych pojemnikach ze spryskiwaczem."